

Кошт:
у кіёсках і крамах —
20000 руб.,
у індывідуальных
гандляроў — свабодны.

Газета сверстана на
компьютерах фірмы
"ЛИНТЕК"

Кальченко & Ко

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает
МОБИКОМ
пейджинг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

Жніво-99

Высокія намалоты "Прагрэса"

Сельскагаспадарчае калектыўнае прадпрыемства "Прагрэс" Гродзенскага раёна першым у вобласці закончыла ўборку зерневых. З плошчы 2 651 гектара намалочана 16 тысяч тон зерня; ураджайнасць складала 59,2 цэнтнера з гектара — гэта лепшы паказчык на Беларусі. Дзяржава прададзена 1900 тон збожжа.

У цэлым па вобласці жніво праведзена ўжо на 70 працэнтах пласчэй. Намалочана 680 тысяч тон зерня. Ад 29 да 40,8 ц/га складае ўраджайнасць у Гродзенскім, Бераставіцкім, Навагрудскім, Мастоўскім, Ваўкавыскім і Шацкім раёнах. Значную дапамогу хлебаробам

аказалі камбайны замежнай вытворчасці. На палетках Гродзенскага раёна адначасна працуюць "Бізоны", MDW, "Класа", "Джон Дзір". Апошні, напрыклад, за змену намалочвае да ста тон зерня. Гэтыя машыны дазваляюць дадаткова атрымаць шэсць цэнтнераў з гектара. Добра сябе зарэкамендала ў гэтым годзе і перспектыўная мадэль камбайна КЗР-10 вытворчасці "Гомсельмаша". Што ж тычыцца іншай айчаннай тэхнікі, то 3-я яе неадасналасці летас на Гродзеншчыне было пакінута ў полі 200 тысяч тон зерня.

Антон ЛАВОВІЧ.

Кожны беларускі піянер павінен быць гатовы да барацьбы за незалежнасць сваёй Бацькаўшчыны!

Фота IREX/ProMedia.

Стоп-кадр

Заявление комитета "Свободу Чигирю и Беларуси"

Узніку саветы Міхалю Чигірю 27 июля в очередной раз был продлен на два месяца срок содержания в тюрьме по явно надуманным, противоречивым действующему законодательству мотивам. Спустя два часа после этого решения по указанию "главного борца с коррупцией" жене экс-премьера Юлии Чигирь было передано предложение для Михаила Чигиря написать показное письмо с осуждением своего участия в выборах 16 мая и отказом от любой политической деятельности в будущем. В противном случае ему угрожал "вечным тюремным заключением". Михаил Чигирь отверг беспринципный створ. Как следствие, в государственных СМИ с публичными обвинениями в адрес Михаила Чигиря выступили генеральный прокурор О.Божелко ("Республика", 30 июля 1999 года) и министр внутренних дел генерал Ю.Сивачок (БТ, 2 августа, программа "Палей"). Первый обвинил экс-премьера в "присвоении" семи миллионов долларов США, второй — в совершении "так 12 уголовных преступлений". Еще ранее А.Лукашенко говорил об 1 миллионе и об 5 миллионах. Данные заявления не соответствуют материалам дела и являются заведомой ложью.

Следствие практически не ведется, доказательства вины Чигиря нет. Дело рассыпается на глазах. Налицо явное нарушение

принципа презумпции невиновности, решив кровавых 30-х годов.

Власть любыми способами пытается сломить своего политического оппонента, дискредитировать его в глазах народа, лишить всех возможностей сказать людям правду, продолжить борьбу за демократию в Беларуси. Дело Михаила Чигиря мы рассматриваем как зveno в общей цепи политических преследований, осуществляемых в Беларуси правящим режимом уже на протяжении пяти лет. Тысячи инакомыслящих прошли через фарс судебных разбирательств и административных преследований. Осужден и отбывает наказание депутат В.Кудинюк. Идет "странный" процесс над депутатом А.Климовым. Новый вопиющий факт творящегося беззакония — арест лидера БСПД Николая Статкевича. За организацию шествия и митинга в День независимости республики он был осужден на 10 суток административного ареста. Против него возбуждено уголовное дело.

Правящая группировка, утратив легитимность, стремится любой ценой удержать власть, усиливает политическое репрессии против лидеров и активистов оппозиции, маскируя их под "уголовные дела".

Мы требуем освобождения всех политических заключенных. 3 августа 1999 г. г. Минск.

Голос протеста

Несанкцыянаваны пікет каля рэзідэнцыі

Арганізатар і ўдзельнік пікета — 21-гадовай прыватны прадпрыемства Кастусь Рэзнічак. Малады змаргаў выйшаў да рэзідэнцыі з плакатамі пратэсту кітапату "Пятнашасць дзен без Лукашэўкі" і "Гуляць з народам неапасечна для здароўя".

Апранты барабніц быў затрыманы, а разам з ім у пастарунак запрасілі фотакарэспандэнта газеты "Навіны". Уладзіміра Шапала, Матывалі тым, што каля рэзідэнцыі, маўляў, зды-

маць нельга, таму плёнку трэба абавязкова прагледзець у пастарунаку. Па нашых звестках, Уладзіміра Шапала праз некаторы час выпусцілі, а вось пікетчыкаў пагражае пакаранне.

Дарчы, гэта ўжо не першы пікет маладога прадпрыемальніка. За арганізацыю папярэдняга (што адбыўся напрыканцы ліпеня) Кастусь Рэзнічак атрымаў тры сутак.

Вольга АЛЯКСАНДРАВА.

Стоп-кадр

Вот так участники демонстрации социал-демократов несут карикатурный портрет во время акции, посвященной Дню независимости.

Фота IREX/ProMedia.

Размещение рекламы на страницах "Народной воли". Вы не только увеличите свой бизнес, но и строите новую Беларусь! Рекламу не обязательно доставлять в редакцию, ее можно вместе с гарантийным письмом передать по факсу: (017) 229-29-04. Телефон для справок: (017) 229-29-06.

Пр. Хрысціян, Барыса, Глеба, Давыда, Пятра, Рамана, Сявы, К. СПАС (Прывабліжэнне Гасподня), Славаміра, Якуба.

ЖНІВЕНЬ

6
'99 ПЯТНІЦА

Усклад 5:31
Захад 20:59
Дэж. дз. 15:28

Апш. кварда 4 жніўня
Усклад 1:38
Захад 17:49

Общественный защитник Гарри Погоняйло обосновал перед судом противоправность ареста парламентария Андрея Климова

Общественный защитник от Белорусского Хельсинкского комитета Гарри Погоняйло на судебном процессе по делу депутата парламента Андрея Климова обосновал с суду с ходатайством о направлении уголовного дела на дополнительное расследование генеральному прокурору Республики Беларусь. Предлагаемые ходатайства мотивы ходатайства, касающиеся депутатской неприкосновенности Андрея Климова. (Публикуется с незначительными сокращениями.)

НАРУШЕНИЕ ДЕПУТАТСКОГО ИММУНИТЕТА АНДРЕЯ КЛИМОВА

Материалами настоящего уголовного дела установлено, что подсудимый Климов Андрей Евгеньевич в декабре 1995 г. был избран депутатом Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва по Первомайскому округу №244 г. Минска.

В соответствии с ч.2 ст.93 Конституции Республики Беларусь, принятой на тринадцатой сессии Верховного Совета Республики Беларусь 12-го созыва 15 марта 1994 года, депутат Верховного Совета не может быть привлечен к уголовной ответственности, арестован, иным образом лишен личной свободы без согласия Верховного Совета, кроме случаев задержания на месте совершения преступления.

Однако в нарушение данной нормы Конституции депутат Климов привлечен к уголовной ответственности и арестован без согласия Верховного Совета. Доводы должностных лиц следствия прокуратуры о том, что депутатская неприкосновенность в отношении Климова не нарушена со ссылкой на действие Конституции, противоречат республиканскому референдуму 24 ноября 1996 года, Закона от 27 ноября 1996 г. "О прекращении полномочий Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва", Закона от 12 июня 1997 г. №43-3 "О внесении изменений в Конституцию Республики Беларусь", являющиеся незаконными, необоснованными и не могут быть приняты во внимание по следующим основаниям.

Чей возраст почтеннее?

На днях впервые в новейшей истории Беларуси в тюрьму отправлено отбывать наказание Верховного Совета 13-го созыва Валерия Шуклина. В постановлении председателя Минского городского суда написано: "назначение административного ареста Шуклину на максимальный срок, с учетом его возраста, не вызывало необходимости". Валерий Алексеевич возмущен: "Это прямое оскорбление в мой адрес: разве ж 57 — возраст?".

Главный секретолог страны Дмитрий Капустин также считает, что такой возраст для мужчины действительно не показатель. Все зависит от наследственности, типа половой конституции и многих других факторов.

На самом деле странно: если у служителей Фемиды "вышибла слезу" сессия бора Валерия Алексеевича, то почему тогда аналогичные чувства у них не вызывает более почтенный возраст Василия Леонова и Василия Старовойтова?

Марина КОКТЫШ.

Усё даражэй становіцца "танная" расійская нафта

На думку незалежных экспертаў, меры, што прадпрымаюцца кіраўніцтвам Беларусі па стабілізацыі на рынку нафтапрадуктаў, дазваляюць толькі часова вырашыць праблему з палівам.

Паводле прагнозаў спецыялістаў, ужо ў канцы жніўня рэспубліка ў чарговы раз сутыкнецца з праблемай дэфіцыту гаруча-мазачных матэрыялаў, паколькі навінчавы тэндэнцыя росту цан на расійскую нафту.

Калі ў ІІ квартале гэтага года расійская нафта каштавала для Беларусі спажываючы 40 долараў за тону, то на пачатку жніўня яе цана вырасла да 100 долараў. У сувязі з тым, што на ўнутраным рынку Беларусі пастаўкі нафтапрадуктаў вытворчым сельскагаспадарчым прадукцыям ажыццяўляюцца ў першачастым парадку без палітарнай аплатаў, патарыцца фінансавы стан канцэрна "Белнафтахім". Толькі 3-я гэтага аб'ёмы закупкі канцэрнам нафты скараціліся з

560 тысяч тон у лютым гэтага года да 320 тысяч тон — у ліпені. Паводле слоў экспертаў на ўрадзе, абвясненне сітуацыі з нафтапрадуктамі ў рэспубліцы звязана і з тым, што на пачатку гэтага года камершійным структурам, якія перапрацоўваюць нафту на беларускіх НПЗ, дазволена 100-працэнтны вывоз нафтапрадуктаў на экспарт, што загрузіць магчымасці нафтаперапрацоўчых прадпрыемстваў і павялічыць прывабнасць рынку нафтапрадуктаў у рэспубліцы. Аднак гэта прывяло да патарыцца становішча на ўнутраным рынку нафтапрадуктаў у ІІ квартале 1999 года. Работа з уладальнікамі нафты для рэалізацыі часткі нафтапрадуктаў на патрэбы рэспублікі не была аператыўна перабудавана.

На разліках спецыялістаў Міністэрства эканамікі Беларусі, для нармальнага функцыянавання народнай гаспадаркі ў ІІІ квартале гэтага года неабходна

Яўген ГРУБІЧ.

Гродзенскі прафесар А.Астроўскі абвінавачваецца ў знявазе дзяржаўных сімвалаў

У пракуратуру Ленінскага раёна Гродна быў выкліканы доктар медыцынскіх навук, прафесар мясцовага медыцынскага ўніверсітэта А.Астроўскі. Яму было прадастаўлена абвінавачанне ў знявазе дзяржаўных сімвалаў Беларусі падчас наўдана правядзення апэрацыйных сіламі Гродна акцыі "Бывай, прэзідэнт!" — артыкул 186, п.2 Крымінальнага кодэкса Беларусі, які прадугледжвае папярэдняе работы на тэрмін да 2 гадоў ці штраф.

Трэба адзначыць, што А.Астроўскі ўжо быў пакараны штрафам у памеры 200 мільёнаў

рублёў адразу пазіва акцыі. Крыху пазней, паводле слоў Астроўскага, вадзалазі выцягнулі з Нёмана нейкае палотнішча, нібыта сімвала чыноўнікаў у раіх падчас правядзення акцыі як сімвал таталітарызму. Зараз яно знаходзіцца на экспертызе, аднак абвінавачанне вучонаму ўжо прадастаўлена. Сам А.Астроўскі лічыць, што гэта правакцыя, распачата ўладнымі структурамі з мэтай пакараць актывістаў дэмакратычнага руху і запалохаць насельніцтва.

Антон ЛАВОВІЧ.

В проекте МФК "Малая приватизация в Беларуси" — новый руководитель

В должность руководителя проекта МФК "Малая приватизация в Беларуси", осуществляемого в республике при финансовой поддержке Агентства США по международному развитию, вступил Карл Дагенхарт.

Карл Дагенхарт — гражданин США, родился в 1958 году в Кракове, Польша. Женат, сыну 10 месяцев.

Закончил факультет международных отношений Московского института международных отношений, а также Магистратуру Государственного университета города Сан-Франциско, штат Калифорния, по программе Master of Business Administration (магистр бизнес-управления). Имеет

9-летний опыт работы в области маркетинга, финансов, банковского дела и международных отношений, который приобрел в США и Франции. Свободно владеет русским, английским, польским, французским и испанским языками. В декабре 1995 года возглавил проект МФК "Поддержка частного предпринимательства в Беларуси", осуществившийся в республике при финансовой поддержке Британского фонда Ноу-Хави, и руководил им до завершения проекта в июле 1999 года.

Отдел по связям с общественностью проекта МФК "Малая приватизация в Беларуси".

Амаль два тыдні працягваецца галадоўка вядомага прадпрыемальніка з Барысава Ігара Ледніка, які знаходзіцца пад вартай у Жодзінскім СІЗА

Барысавскае прадпрыемства Беларускага Хельсінскага камітэта распаўсюдзіла заяву аб галадоўцы, якая працягваецца з 21 ліпеня, вядомага прадпрыемальніка і грамадскага дзеяча, дырэктара выканавчага бюро Барысавскага рэгіянальнага цэнтру Асамблеі няўрадавых дэмакратычных арганізацый Ігара Ледніка, які ўтрымліваецца ў следчым ізалятары горада Жодзіна. Ён быў арыштаваны ў лютым 1999 года ў сувязі са сваёсасовым невяртаннем крадзату ў памеры 50 тысяч долараў ЗША.

Паводле слоў папчечніка І.Ледніка па працы ў Барысавскім аддзяленні БХК, стар-

шыні Барысавскага прадпрыемства Беларускага Хельсінскага камітэта Аляксандра Абрамовіча, прадпрыемальнік, які ганяўся за прадукцыяй барысавскага прадпрыемства "Лесакхім" на тэрыторыі Расіі, быў даведзены да галечы ў выніку нядабраўменнай канкурэнцыі. Пасля гэтага І.Леднік стаў дамагацца расследавання дзейнасці ягонага апанента — фірмы "Мара", у выніку чаго супраць яе была ўведзена крымінальная справа, якую ён, у сваю чаргу, абвінавачвае ў перадаванні фінансавых дапамог І.Ледніку.

Паводле слоў папчечніка І.Ледніка па працы ў Барысавскім аддзяленні БХК, стар-

ваў скаргу ў пракуратуру Мінскай вобласці, пасля чаго расследаванне адбылося.

Асноўным патрабаваннем, якое прад'явіў арыштаваны прадпрыемальнік, аб'яўляючы галадоўку, было хутчэйшае расследаванне па справе фірмы "Мара". Калегі І.Ледніка выказваюць апаненне ў сувязі з двухтыднёвай галадоўкай, якая пагражае здароўю і жыццю прадпрыемальніка, і хадзячы перад праваахоўнымі органамі аб змяненні яму меры стрымання на падпіску аб нявыздзе. У заяве выказана таксама просьба і да самага І.Ледніка спыніць галадоўку.

Генадзь БАРАБАРЫЧ, БелаПАН.

Валентина АНДРЕЕВА.

Зеркало

Столкновения в Дагестане

В Цумадинском районе Дагестана продолжаются вооруженные столкновения сотрудников милиции с исламскими экстремистами. За двое суток здесь погибли четверо милиционеров, двое ранены. Еще трое пропали без вести — не исключается, что они захвачены в заложники. На помощь сотрудникам районной милиции и дагестанского ОМОНа направлены части внутренних войск и вертолеты. Как сообщает пресс-служба Управления по борьбе с организованной преступностью МВД России, группы вооруженных ваххабитов укрепились в четырех населенных пунктах на границе с Чечней, и к ним продолжают поступать подкрепления.

Сербский епископ требует отставки Милошевича

Около пяти тысяч человек приняли участие в демонстрации в сербском городе Валево в поддержку требования об отставке президента Югославии Слободана Милошевича. Демонстрация была организована оппозиционным блоком "Союз за перемены". Выступивший на митинге сербский епископ Артемий заявил, что Милошевич должен уйти в отставку и предстать перед Международным трибуналом в Гааге, выдвинувшим против него обвинения в военных преступлениях.

Холера из Китая

В Приморском крае зарегистрированы два случая заболевания холерой — у водителей, вернувшихся из поездки в Китай. Красная администрация ввела на пять суток запрет на въезд китайских граждан на территорию Приморья. В соседних с Приморским краем провинциях Китая зарегистрирована вспышка холеры.

Причина трагедии — неисправность светофора

Два пассажирских поезда столкнулись — вероятно, из-за неисправности светофора. От удара оказались смиты 13 вагонов. В поездах находилось более двух с половиной тысяч пассажиров.

Озабоченность Японии

Министр иностранных дел Японии Масахико Комура выразил озабоченность по поводу проведенного Китаем испытания новой ракеты дальнего радиуса действия. По словам Комуры, подобные испытания представляют собой угрозу процессу разоружения в Азии и во всем мире. Представитель Гос-

Беженцы Афганистана

Руководство афганской коалиции, противостоящей талибам, обратилось к международным гуманитарным организациям, в том числе к Красному Кресту, с просьбой оказать экстренную помощь беженцам, скопившимся в долине Пандж-

шер. По данным представителя коалиции, за последние две недели — после начала крупномасштабного наступления сил талибов — в долину прибыли около четверти миллиона беженцев.

Итоги выборов в Индонезии

Президент Индонезии Хабибуй объявил действительными результаты парламентских выборов, состоявшихся 2 месяца назад. Победу одержала оппозиционная демократическая партия, получившая треть мест в парламенте. За ней следует правящая партия Golkar. Цент-

ральная избирательная комиссия не обнародовала итоги голосования, оспоренные другими партиями. Тем не менее президент Индонезии обладает правом утверждать результаты выборов после проверки поданных в избирательную комиссию апелляций.

В Алма-Ате арестованы торговцы ураном

В Алма-Ате на днях арестованы три человека, пытавшихся продать 3 килограммов обогащенного урана. Подробности

Эврика

Белковые молекулы против диабета

В журнале "Immunology" появилось сообщение об экспериментальной вакцине для лечения диабета первого типа, разработанной в университете Северной Каролины. Мышам с генетической предрасположенностью к этой болезни вводили короткие фрагменты белковых молекул, которые предохраняли от разрушения клетки поджелудочной

железы, выделяющие инсулин. Подопытные животные, обреченные на диабет, остались относительно здоровыми. Доктор Роланд Тиш и его коллеги полагают, что результаты их работы представляют большой интерес для исследований по профилактике и лечению юношеского диабета.

Фотографии поверхности спутника Сатурна

Астрономы из Калифорнийского университета и Ливерморской национальной лаборатории получили чрезвычайно четкие фотографии поверхности Титана — одного из самых больших спутников Сатурна. Эти снимки были сделаны с помощью крупнейшего в мире оптического телескопа с дисперсионным зеркалом, ус-

тановленного в высокоточной обсерватории Мауна-Кеа на Гавайских островах. На изображениях отчетливо видны зоны, почти не отражающие свет. Специалисты не исключают, что эти темные участки представляют собой впадины размером с земные моря, заполненные жидкими или твердыми углеводородами.

В объективе — Польша

Польша. Праздник на реке Дунаец.

Мир культуры

"Любовь — сумасшествие"

Фильм Никиты Михалкова "Сибирский цирюльник" открыл Международный кинофестиваль в болгарском городе Варна. Девиз фестиваля — "Любовь — сумасшествие", под этим названием форум проводится в седьмой раз. Сроки фестиваля — с 27 августа по 2 сентября.

Новые правила пользования немецким языком

В Германии введены новые правила пользования немецким языком — упрощенные. Сотни слов (прежде всего иностранных происхождения) отныне меняют свое написание — в сторону большего омофонизма. На слух "кетчуп", "майонез", "кенгуру" и "телефон" звучат по-прежнему, однако их написание будет для немцев новым. Критики предрекают сложности для школьников, учителей, секретарей и писателей.

"Серебро" и "Золото" отметили 107-й день своего рождения

Кин Нарита и Джин Кэйни — знаменитые японские близнецы — отметили 107-й день своего рождения. В переводе с японского их имена означают "серебро" и "золото". Кин и Джин родились 1 августа 1892 года в семье фермера недалеко от города Нагоя, (в Центральной Японии). Братья прославились в возрасте 99 лет, когда местные политики посетили их в традиционный "День уважения к старости". А в 91-м братьев объявили национальным достоянием. Теперь, в 107-ю годовщину, Кин и Джин присутствуют при посадке памятного дерева на севере Японии и совершили торжественный проезд на поезде. Ныне своим участием в различных рекламных акциях братья зарабатывают так много, что у них впервые за сотню лет возникли проблемы с уплатой налогов.

Мозг писательницы послужит науке

Мозг писательницы Айрис Мердок, скончавшейся в феврале этого года от болезни Альцгеймера, был аспирирован и теперь будет использован для медицинских исследований. Об этом заявил муж покойной Джон Бейли, профессор Оксфордского университета и автор книги о постепенном ухудшении сознания своей жены. По словам мужа, Айрис Мердок всегда хотела, чтобы ее тело послужило науке.

Влюбленные и психи. Что общего?

Итальянские психологи подвели научную базу под старую истину, что состояние глубокой влюбленности кое в чем не слишком отличается от умопомешательства. Они сравнили эмоциональные и физиологические характеристики влюбленных студентов и психически больных, страдающих синдромом навязчивых состоя-

Нервные клетки можно восстановить

Американские ученые экспериментально доказали возможность восстановления нормальной структуры нервов, у которых повреждена защитная миелиновая оболочка. Подобные патологии характерны для рассеянного склероза и ряда других неврологических заболеваний. Рональд Мак-Кей и его коллеги вырастили из не-

Новая осина

Сотрудники Мичиганского технологического университета с помощью генноинженерных методов изменили структуру и химический состав основной древесины. Трансгенные деревья представляют большой интерес для целлюлозно-бумажной промышленности. Они растут быстрее обычной осины

и продуцируют на 15 процентов больше целлюлозы и на 45 процентов меньше лигнина. Удаление лигнина из бумажной массы не только упрощает технологический процесс, но и загрязняет окружающую среду ядовитыми отходами производства.

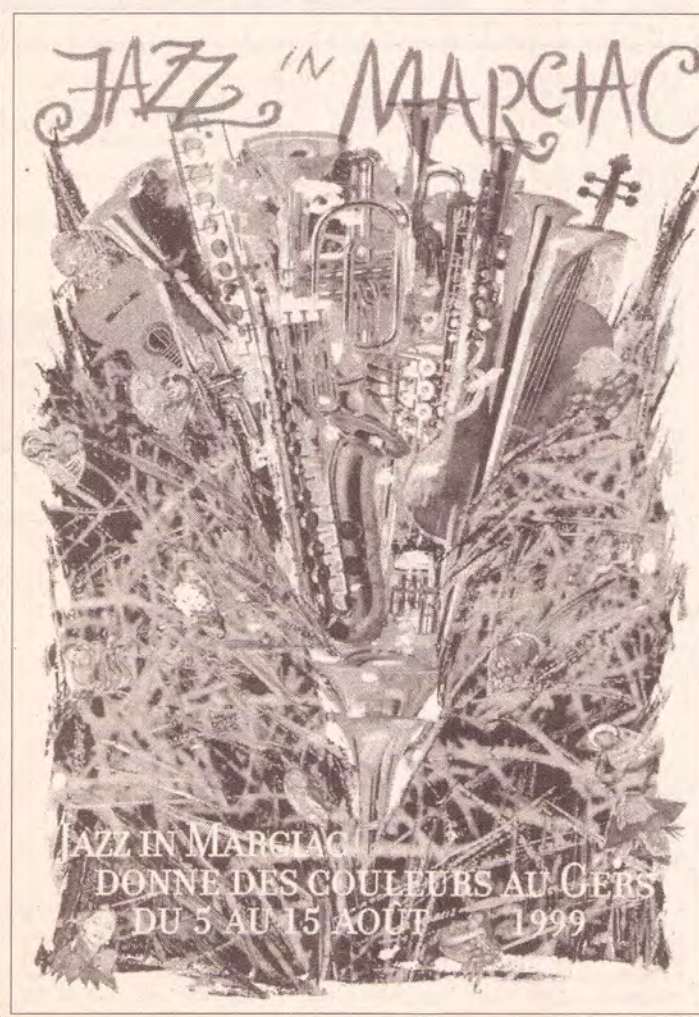
Стоп-кадр

Церемония открытия перестроенного здания рейхстага в Берлине.

Фестиваль

Территория джаза

В Марсье, небольшом поселке в самом центре Жера в Гаскони, на родине д'Артаньяна, живут любители джаза. Начиная с 1978 года каждый сезон здесь проходит удивительный фестиваль "Джаз в Марсье". В поселке, численность населения которого 1200 человек, приезжают около 120 тысяч зрителей. На 22-й фестиваль, который пройдет в этом году с 6 по 14 августа, съедутся самые знаменитые джазисты со всего мира.

Свинг и вкусная еда... Вот два интригующих, обещающих успех фестиваля. Впервые он был организован в 1978 году по инициативе любителей традиционного джаза. С годами он стал включать в себя самые разнообразные джазовые направления. И на сегодняшний день это один из самых представительных музыкальных фестивалей в мире. Каждый год на него приезжают знаменитые джазмены со всех уголков земного шара, а также около 120 тысяч зрителей. И все это в маленьком городке, численность которого в сто раз меньше числа гостей фестиваля. В чем же залог такого успеха? В тщательно продуманной программе, большое место в которой отводится блюзам, фолк-лорной музыке и латиноамериканскому джазу. В гостеприимстве по-гасконски, благодаря которому на фестивале царит особая теплая атмосфера. А также утке в собственном жиру, "фуга гра" и арманьяке.

В этом году в Марсье ожидается рекордное число гостей. На открытие фестиваля сегодня будет вибрировать под аккорды Оскара д'Леона и "The

Bronx Horns". Джаз сольется с салсой. На следующий день в программе традиционный джаз. Скотт Гамильтон и Кенни Буррелл почтят память Дюка Эллингтона. На четверте 14 августа выступят французские музыканты Бирели Лагрен, Ричард Галлиано, Даниэль Хомен, Реминьо и Пьер Буссате. Затем наступит черед Джона Мас Логена, Анджелы Халендран, Рея Чарльза, "Davis Muttay Big Band", Брала Мехлуд и Винтона Марсалеса. На закрытии фестиваля прозвучит "Golden Gate Quartet".

История одной страсти

Фестиваль в Марсье существует благодаря маленькой группе страстных любителей джаза, которые смогли увлечь за собой саксофониста Ги Лафитта, кларнетиста Клода Люттера и тромбониста Билла Коляма. Из любви к свингу родилась их дружба. Во главе фестиваля его бессменный организатор Жан-Луи Гильомон, директор коллежа и мэр Марсье. Ему помогают 500 добровольцев. Именно они обеспечивают продажу билетов, транспорт, размещение гостей. Благодаря их энергии и безграничной вере фестиваль заслужил свою славу. Однако в начале не обошлось без насмешек. Двадцать один год назад Мемфис Слим, увидев городок, в котором ему предстояло выступить, воскликнул: "В зале же соберутся только коровы!".

Сегодня на фестиваль приезжают ежедневно 10 тысяч гостей. Его устроители могут радо-

ваться успеху и прибыли, которую он приносит всему району. Коммуна подписала договор с департаментом, регионом и государством. Его цель: превратить Марсье в культурный и туристический центр европейского значения. Была выработана особая эстетическая хартия, согласно которой город преобразился. Проявляется особая забота об охране культурного наследия. Озеро и туристическая база в настоящее время обустроены. На берегу предполагается построить коттеджи для туристов. Кроме того, создается "Территория виноградников и вин".

В Марсье рады любому проекту, имеющему музыкальную направленность. В их воплощении городу помогает фонд "Канал Плюс". Прекрасное средство противостоять уходу жителей из сельской местности. Жан-Луи Гильомон мечтает о том, чтобы город жил в ритмах джаза круглый год. В предложениях нет недостатка: создание "Территории джаза" — сценической площадки с краном (отсюда зритель может отправиться в путешествие по заветным джазовым местам); концерты известных исполнителей; крутой год единственные во Франции специальные джазовые классы в коллежах. Они существуют с 1993 года. Здесь обучаются 89 учеников, приехавших в Марсье со всей страны. При отборе кандидатов учитывается лишь одно условие: желание заниматься джазом.

Флоранс РЕЙНАЛЬ. Материал подготовлен при содействии Посольства Франции в Беларуси.

Зварот

Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны да беларускіх рабочых

Шаноўнае спадарства! Дарагія людзі працы!

Мы звяртаемся да ўсіх вас разам і да кожнага перасяльнага: да цябе — слесар і да цябе — электрык; да нас — рамонтнікі, наладчыкі, зборшчыкі; і да вас — будаўнікі, чыгуначнікі, шахцёры; мы звяртаемся да тых, хто сёння стаіць ля станка і штурвала і сьвязіць перад экранам камп'ютэра, хто сваймі рукамі стварае дабрабыт народа, краіны і свай асабсты, але з кожным працоўным днём не багацей, а наадварот, становіцца ўсё больш і больш беднейшым. Так будзе да таго часу, пакуль вы не ўспомніце, што вы — беларусы і што жывыце не дзе-небудзь, а тут — у Беларусі.

Паглядзіце на літоўцаў, эстонцаў, палякаў, чэхав і іншыя народы, якія 10 гадоў таму былі аднолькавыя з беларусамі жабракі. Але цяпер яны з кожным днём багацей, а беларусы — бядзеюць. Чаму? А таму, што яны жывуць і працуюць на сваёй роднай мове, а значыць — для сябе і сваіх народаў.

Беларускую мову ўлада выгнала са школы, фабрыкі і заводаў для таго, каб вашы дзеці і вы не адчувалі сябе гаспадарамі сваёй зямлі, а вынікі вашай працы каб належалі не вам, а суседу, на мове якога вам цяпер вызначылі жыць і працаваць.

Дарагія сябры!

Вяртанне да роднай мовы — гэта шлях да незалежнасці, а значыць — шлях да вашага дабрабыту. Жывіце, працуйце, размаўляйце, вучыце сваіх дзяцей па-беларуску, патрабуйце гэтага ад свайго начальства і ад усяго Беларуса!

Сакратарыят Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны.

Па сутнасці

Трыумф Грунвальдскай сечи...

Падымце вочы, рабы,
На прадкаў ваіцх сэрбы,
Падымце вочы, рабы,
На грунвальдскія сечы!..
Словы з песні выбітага беларускага барда Віктара Шалякевіча.

Прыкра асцяговаць, што шмат якія беларусы СМІ не ўздзялі нават на пераможную бітву сярэднявечча — Грунвальдскую (14 ліпеня 1410 г.). Вялічэнна, паэтычны беларускі народ яго багатай гісторыі, нехта хоча такім чынам пазбавіць яго розуму. Але гэта марная задума, панове! Бо пакуль існуюць у краіне незалежныя сродкі масавай інфармацыі, нікому не ўдасца здзейсніць свае чорныя планы адносна гістарычнай памяці белых русаў.

Менавіта тады, 589 гадоў таму, аб'яднаныя славянскія сілы разбілі Тэўтонскі ордэн, пасля чаго пачаўся пераход ад феадалізму да капіталізму ў нашай тэрыторыі. Толькі падчас першай сусветнай вайны 1914—1918 гг. кайзераўскія войскі палезлі зноў на беларускую зямлі.

Потым, у чэрвені 1941-га, "завіталі" да нас фашысты, якіх агульнялі намагаюцца ўсяго сусветнага супольніцтва здолелі мы зламаць да характэрнага трэску. Дык што, можа, і гэтую вялікую перамогу над гітлераўскімі імператарам заўтра камусьці таксама захочацца змяшчаць на Беларусі?

Алесь ШУСТОЎСКІ.

г.Барысаў.

З нагоды

"Каб любіць Беларусь нашу мілую..."

Сёлета аўтару гэтага славутага верша Алесю Ставеру споўнілася 670 гадоў

Пра такіх кажуць: "Паэт адной страфы". І сапраўды, угадайце знамяціны верш, радок з якога вынесены ў заглавак. Пасля з'яўлення менавіта гэтага твору пра Ставера заварылі. Яго палюбілі. Яго чытавалі. Яго вершы былі пакладзены на музыку.

Чатыры гады таму Алесь Ставер не стаў. Дарожная трагедыя абарвала яго жыццё. Восем ён, чалавечы лёс, непражэдалі і несправядлівы...

10 жніўня Ставеру споўнілася 670... Сваімі ўспамінамі з чытачамі "Народнай волі" дзяліцца дачка паэта Таццяна Шалякевіч.

"Добра настаяць з яго так і не атрымалася... Скончыўшы пелючальніча ў Барысаве і падінстытут у Мінску, малады выкладчык беларускай мовы і літаратуры Алесь Ставер накіроўваўся на працу ў выскую школу. І ўсё б было

"Ён быў паэтам ад нараджэння"

Яшчэ працуючы настаўнікам, Ставер пачаў складаць вершы. Пакінуўшы пасад выкладчыка, заняўся творчасцю больш грунтоўна. Усе яго вершы ішлі ад сэрца. Дачка Таццяна кажа, што "тата стаў паэтам не з цягам часу, а ім нарадзіўся". Ён заставаўся па-за палітыкай. Не быў змага-лем. Не быў рэвалюцыянерам. Але, безумоўна, лёс краіны яго вельмі хваляваў. Ставер называў

добра, калі б... не ягонае залішняе кампаніёнства і паміраўшчына. Зналаць мяккі і добры, Ставер амаль што ўсім стаў "выдатна". Вучні любілі і паважалі свайго настаўніка не толькі за тое, што ніжэй "нашэўкі" ніколі не атрымалі, а проста за чалавечыя якасці: вельмішчы, добра-звучылі, грунтоўныя веды. Была, канешне, што гарэзнікі карысталіся яго дабрай... Ведалі, што ўсё сьлязе з рук: настаўнік Ставер ніколі не павысіў голас і не зробіць вымову.

"Ён заўсёды імкнуўся рабіць дабро..."

"Аднойчы тата, маці і я паехалі ў лес па суніцы... — расказвае Таццяна. — Збіралі ўсе. Каб было зручней, кожны са сваім кубачкам. І калі тата на збіраў суніцы кубачак, то высьвідаў сунічкі не ў нашу валоду, а ў валоду матулінай сям'і. Я тата пакрыўдзіла, думала, ну як так можна?.. Зараз выразаю разумее: проста тата ўсё жыццё імкнуўся рабіць дабро, жыць у першую чаргу для іншых".

Таццяна (адзінае дзіця ў сям'і) была бацькавай любімай. Ды і бацька быў для яе самым блізім

"Галаву трымай высока, толькі нос не задзірай!..."

Ён вельмі любіў унікаў, быў выдатным дзедам. Прывесіў ім шмат вершаў, кніжачку "Пад вясківай дудой". Наказам гучыць яго верш, прысвечаны старэйшаму ўнуку: "Галаву трымай высока, толькі нос не задзірай!..."

Кажуць, каб жыццё не лічылася марным,

"Гаішнікі яго разбэсцілі!..."

Аднойчы раніцай Ставер і кампанія дачнікаў сабраліся ў мястэчка Ракаў на рынак за прадуктамі. Было вельмі-вельмі рана. "Тата ледзь працінуўся, бо па натуре — "сана", таму за рулём ехаў сонны... — расказвае Таццяна. — А шмат і машына была старая. І калі тата і пасажыры вярталіся назад, у іх урэзаўся джып. Удар прышоўся праміа на баку. Але кіроўца джыпа не быў виватным. Гэта тата парушыў правілы. Ён часта іх парушаў, хоць і меў вялікі вадзіцельскі стаж". Таццяна з горьчучу прызнае, што яго "разбэсцілі гаішнікі". Калі, спыняючыся па паршэнні, дэдаваліся, што гэта аўтар славетных радкоў, то адразу адпусцілі. І ўсё сыходзіла зруч.

Быў выпадак, калі спыніліся па перавышэнне хуткасці. Гармазнілі ды кажуць, маўляў, чаму па-рушаем, гармазнілі? На што Ставер спытаў: "А

калькі я ехаў?" Яму кажуць, што восемдзесят, а тут трэба семдзесят. Тады паэт усміхнуўся і сказаў: "Братчане, а тут заўсёды 100 ежаў, а вы лічыце 80 парашэннем...". І шмат адін нікава выпадак. Аднойчы ў творчай камандзіроўцы Ставер зноў перавысіў хуткасць. Імчаўся так, што не маўляў дагнаць машыну ДД. І тады міліцыянеры мусілі ўзняць верталёт... Спаларожнік Ставера, таксама літаратар (і, дарэчы, былы лётчык) Віктар Трыхманенка заўважыў: "Мы так несліся, што задалася, зараз узялі!".

Тады ўсё скончылася добра. Але аднойчы Ставер не размінуўся з бядой... А дачка Таццяна моіраіша, што ягонае душа і дасюль падае голас крывам тых жураўляў, што ляцяць з выраю на Палессе...

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

Цэнтр сучаснага стылю і моды БДУ рыхтуе правядзенне культурнай акцыі "Супервобраз XXI стагоддзя — гук, колер, форма"

Цэнтр сучаснага стылю і моды Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта "Універсум модалі" рыхтуе правядзенне маштабнай культурнай акцыі "Супервобраз XXI стагоддзя — гук, колер, форма". Урачыстае адкрыццё яе адбудзецца напачатку верасня 1999 года, калі ўдзельнікі акцыі апраўяць сімвалічную пасылку ў XXI стагоддзе, у якой будуць прадстаўлены лепшыя ўзоры дасягненняў чалавечай у галіне мастацтва. У гутарцы з карэспандэнткам БелаПАН аўтар ідэі гэтай акцыі, мастацкі кіраўнік цэнтру "Універсум модалі" Саша Варламаў адзначыў, што праз творчасць маладых талентаў людзей яму хацела б "заціраць" у будучае стагоддзе і ўбачыць патрэбу чалавека

і формы яго самавыражэння ў першым дзесяцігоддзі новага стагоддзя. Паводле слоў С.Варламаў, разам са студэнцкай моладдзю ў акцыі будуць браць удзел выдатныя майстры мастацтваў, якія маюць патрэбу ў перадачай уласнага мастацкага вопыту. "У гэтай свабоднай творчай майстэрні, у якой моладзь ведае, чаго яна хоча, а сталая майстры — як гэта зрабіць, будзе стварацца нешта новае ў модзе, скульптуры, архітэктуры, харэаграфіі, музыцы і паэзіі", — заўважыў С.Варламаў.

Паводле яго сцвярджэння, летам 2001 года плануецца прадставіць публіцы вынікі акцыі — іхавыя сінтэтычныя дэзйне, у цэнтры якога будзе чалавек. Аўтар

Марыт ГАРАВЫ.

Група дзяцей беларускіх палітвязняў і рэпрэсаваных адправілася на адпачынак у Польшчу

Група з 13 дзяцей і родных беларускіх палітвязняў і паірапелых ад рэпрэсій улад адправілася на адпачынак у Польшчу. Сярод іх — дочки дэпутатаў, Вірхуноўскага Савета Беларусі, прадпрыемстваў Андрэя Кілімова і Уладзіміра Кулішова, якія знаходзяцца ў турме, унучкі дэпутата Вірхуноўскага Савета, журналіста Валерыя Шучука і былога кіраўніка "цэнявога кабінета" Геннадзі Карпенкі, які памёр сёння вясной, дачка прапаўшага без вест-

так у маі экс-міністра ўнутраных спраў Юрыя Захаранкі. Паводле слоў прадстаўніка грамадскай ініцыятывы "Хартыя'97" Людмілы Гразнова, якая была ў ліку арганізатараў гэтай паездкі, яны 14 чалавек, якія не паспелі аформіць дакументы для выезду за мяжу, будуць адначасна іным чынам — магчыма, яны атрымаюць каштоўныя падарункі. З польскага боку адпачынак беларускіх дзяцей арганізаваў грамадскі фонд "SOS". У глан паездкі

Генадзь БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

